

Ariketak 106

ADMINISTRAZIOA
EUSKARAZ

I. Aukera ezazu hitz egokia Euskaltzaindiaren *Hiztegi Batua* kontuan hartuz:

1. a) Osakidetzak **tuberkulosia** tratatzeko protokoloa jarri du martxan, eta dagoeneko prebentziozko hainbat neurri hartu dituzte.
b) Osakidetzak **asaia** tratatzeko protokoloa jarri du martxan, eta dagoeneko prebentziozko hainbat neurri hartu dituzte.
2. a) Ihes egiten **saiatu** zen, baina ez zuen lortu.
b) Ihes egiten **asaia** zen, baina ez zuen lortu.
3. a) Herritar guztiak daude deituta kultur etxean egingo den **asanbladara**.
b) Herritar guztiak daude deituta kultur etxean egingo den **batzarrera**.
4. a) **Aseguru-etxeak** ez dit asistentzia hori ordaindu nahi; izan ere, aseguruak kontratatu aurretik nengoela gaixorik dio.
b) **Aseguru-konpainiak** ez dit asistentzia hori ordaindu nahi; izan ere, aseguruak kontratatu aurretik nengoela gaixorik dio.
5. a) Zalduako **kokagune** erromatarrean grabatu antropomorfoa aurkitu dute.
b) Zalduako **asentamendu** erromatarrean grabatu antropomorfoa aurkitu dute.
6. a) Auto-ilara **amaigabe** baten erdian harrapatu gintuen ekaitzak; ez atzera ez aurrera.
b) Auto-ilara **askigabe** baten erdian harrapatu gintuen ekaitzak; ez atzera ez aurrera.
7. a) Txokolate zati honek gosea **askidatuko** dit, momentuz.
b) Txokolate zati honek gosea **askietsiko** dit, momentuz.
8. a) Bizimodu harekin **asper eginda** zegoela eta, zerbait aldatzeko beharra sentitu zuen.
b) Bizimodu harekin **asper-asper eginda** zegoela eta, zerbait aldatzeko beharra sentitu zuen.
9. a) Emakumeek bizitzaren zati handi batean izaten dute **hilekoa**, eta horrek garrantzitsu egiten du gertakaria, bai eurentzat, bai gertukoentzat ere.
b) Emakumeek bizitzaren zati handi batean izaten dute **astegaitza**, eta horrek garrantzitsu egiten du gertakaria, bai eurentzat, bai gertukoentzat ere.
10. a) **Astakarloa** (*Cirsium vulgare*) Asteraceae familiako landarea da; ia Europa osoan, mendebaldeko Asian eta ipar-mendebaldeko Afrikan du jatorria.
b) **Astakardua** (*Cirsium vulgare*) Asteraceae familiako landarea da; ia Europa osoan, mendebaldeko Asian eta ipar-mendebaldeko Afrikan du jatorria.
11. a) Ni bai ni **astalapikoa**, maite ninduela pentsatzea ere!
b) Ni bai ni **astolapikoa**, maite ninduela pentsatzea ere!
12. a) **Astronomoek** zeruko objektu edo argizagiak eta Lurraren atmosferatik kanpo gertatzen diren fenomenoak aztertzen dituzte.
b) **Astronomilariek** zeruko objektu edo argizagiak eta Lurraren atmosferatik kanpo gertatzen diren fenomenoak aztertzen dituzte.

IVAP
HERRI ARDURALARITZAREN
EUSKAL ERAKUNDEA

2. Topatu erdiko zutabeko hitzen sinonimoak eta antonimoak:

SINONIMOAK		ANTONIMOAK
zikindu	etekin	artatsu
beren-beregi	ihartu	desohore
engainu	zabar	eskastu
fama	berariaz	egia
axolagabe	joritu	galera
lehortu	iruzur	nahigabe
irabazi	lohitu	hezetu
ugaritu	sona	garbitu

3. Osatu esaldiak zerrendako aditzekin. Baina adi ibili, bi aditz soberan daude eta:

eragotzi	doitu	gainditu	iragarri	
atundu	ustiatu	islatu	bideratu	barreiatu
			gomutatu	

1. Jantziak edo bestelako objektuak ahalik eta gutxien manipulatu behar dira, esporak _____ ez daitezen.
2. Gurasoen kontrolerako ezarpenei esker, belaunaldi berriko gailuak _____ daitezke haurren erabilera edo jarduna mugatzeko.
3. Ikerketaren abiapuntuan udalerri euskaldunetan jarri da arreta; nolanahi ere, lanak EAEko udalerri guztietako datuak _____ ditu erkidegoaren irudi osatua eskaintzeko.
4. Mutrikuko Udalak erakusketa areto berria _____ du, orain arte eraikin horretako beheko aretoan egin izan diren erakusketak egiten segitzeko.
5. Kontratazio-organoak baimendutako laguntza berariaz _____ beharko da espedientean; bertan adierazi beharko dira: teknikari edo aditu laguntzaileen izenak, haien prestakuntza eta haien esperientzia profesionala.
6. Lehendakariak atsekabe handiz _____ ditu biktimen familiak, eta ezarri den segurtasun-protokoloari buruz aritu da hitzaldian.
7. Konstituzioaren letrek kontrakoa badiote ere, Kanadako Gobernuak ezin du Quebecen independentzia _____, baldin eta gehiengoak exijitzen badu.
8. Ebazpen bidez, laguntza ekonomikoak _____ dira 2019ko ekitaldian adikzioen prebentziorako programak garatzeko, arriskuak eta kalteak gutxitzeko proiektuak mamitzeko, eta jarduera-eremuotan ohitura osasungarriak sustatzeko.

4. KASUAN behar ez denean ere

Gehienetan beharrik gabe edo modu desegokian erabiltzen dugu *kasuan*. Berridatz itzazu esaldi hauek *kasuan/kasuetan* hitza erabili gabe:

1. Gidaren helburua da osasun langileek indarkeria matxista **kasuetan** jarduteko irizpideak izatea.

2. Gaixotasun kronikoaren **kasuan** bete beharreko orria.

3. Pertsona osasuntsuen **kasuan** ez dago holako elikagaiak kontsumitzeko beharrik.

4. Nik ez nuke halakorik egingo zure **kasuan**.

5. Legezko bizitokirik ez duten pertsonen **kasuan**, beharrezkoa izango da Autonomia Erkidegoan errolatuta egotea.

6. Halako **kasuetan** beti izaten dut zalantza.

7. Oporraldia eten ahal izango da gaixotasun edo istripu larrien **kasuan**.

8. Herri txikien **kasuan**, interesgarria izan liteke eskualde gisa aritzea eta indarrak batzea.

Soluzioak106

ADMINISTRAZIOA
EUSKARAZ

- I.
1. a	7. b
2. a	8. b
3. b	9. a
4. a	10. b
5. a	11. a
6. a	12. a

2.

SINONIMOAK		ANTONIMOAK
irabazi	etekin	galera
lehortu	ihartu	hezetu
axolagabe	zabar	artatsu
beren-beregi	berariaz	nahigabe
ugaritu	joritu	eskastu
engainu	iruzur	egia
zikindu	lohitu	garbitu
fama	sona	desohore

- 3.
1. Jantziak edo bestelako objektuak ahalik eta gutxien manipulatu behar dira, esporak **barreiatu** ez daitezten.
 2. Gurasoen kontrolerako ezarpenei esker, belaunaldi berriko gailuak **doitu** daitezke haurren erabilera edo jarduna mugatzeko.
 3. Ikerketaren abiapuntuan udalerrri euskaldunetan jarri da arreta; nolanahi ere, lanak EAEko udalerrri guztietako datuak **ustiatu** ditu erkidegoaren irudi osatua eskaintzeko.
 4. Mutrikuko Udalak erakusketa areto berria **atundu** du, orain arte eraikin horretako beheko aretoan egin izan diren erakusketak egiten segitzeko.
 5. Kontratazio-organoak baimendutako laguntza berariaz **islatu** beharko da espedientean; bertan adierazi beharko dira: teknikari edo aditu laguntzaileen izenak, haien prestakuntza eta haien esperientzia profesionala.
 6. Lehendakariak atsekabe handiz **gomutatu** ditu biktimen familiak, eta ezarri den segurtasun-protokoloari buruz aritu da hitzaldian.
 7. Konstituzioaren letrek kontrakoa badiote ere, Kanadako Gobernuak ezin du Quebecen independentzia **eragotzi**, baldin eta gehiengoak exijitzen badu.
 8. Ebazpen bidez, laguntza ekonomikoak **iragarri** dira 2019ko ekitaldian adikzioen prebentziorako programak garatzeko, arriskuak eta kalteak gutxitzeko proiektuak mamitzeko, eta jarduera-eremuotan ohitura osasungarriak sustatzeko.
- Soberan dauden aditzak: *gainditu* eta *bideratu*.

- 4.
1. Gidaren helburua da osasun langileek indarkeria matxistaren aurrean jarduteko irizpideak izatea.
 2. Gaixotasun kronikoa daukatenek bete beharreko orria.
 3. Pertsona osasuntsuek ez dute holako elikagaiak kontsumitzeko beharrik.
 4. Nik ez nuke halakorik egingo zure lekuan / zu banintz.
 5. Legezko bizitokirik ez duten pertsonak Autonomia Erkidegoan errolatuta egon beharko dute. / Beharrezkoa izango da legezko bizitokirik ez duten pertsonak Autonomia Erkidegoan errolatuta egotea.
 6. Halakoetan beti izaten dut zalantza.
 7. Oporraldia eten ahal izango da gaixotasun edo istripu larria gertatzen denean.
 8. Herri txikietan, interesgarria izan liteke eskualde gisa aritzea eta indarrak batzea.

IVAP

HERRI ARDURALARITZAREN
EUSKAL ERAKUNDEA

